

Wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen

1. Inleiding

De wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen is niet de wet geworden die oorspronkelijk werd beoogd. Om alle misverstanden onmiddellijk de wereld uit te helpen: de wet voert geen mathematische, uniforme begrotingsmethode voor onderhoudsbijdragen in. Wel legt de wet in hoofdzaak aan de rechter die de onderhoudsbijdrage bepaalt een strikte motiveringsplicht op: de rechter zal in zijn uitspraak uit de doeken moeten doen waarom hij tot een welbepaald bedrag besluit.

De begroting van de onderhoudsbijdragen ligt reeds lang bijzonder gevoelig en is in de praktijk de bron van heel wat geschillen en ongelijkheden tussen (ogenschijnlijk) vergelijkbare situaties, of (ogenschijnlijke) ongelijkheden tussen de verschillende gerechtelijke arrondissementen. De wetgeving bepaalde tot nu toe immers geen criteria of omschreven methoden om het *contributio*-aspect van de onderhoudsverplichting te regelen. De verplichting dat zowel de vader als de moeder naar evenredigheid van hun middelen moeten bijdragen in de in artikel 203, § 1 B.W. bedoelde kosten, is een verplichting in solidum waarvan het bedrag «voor het geheel» moet worden bepaald, vooraleer het respectieve aandeel van elke ouder wordt vastgesteld. Uit artikel 203bis B.W. kon tot nu toe impliciet door het merendeel van de rechtsleer worden afgeleid dat de ouders moeten bijdragen in de kosten die voortvloeien uit artikel 203, § 1 B.W. naar evenredigheid van hun respectieve inkomsten, alsook in verhouding tot hun gecumuleerde inkomsten.

In die artikelen werd echter niet gepreciseerd welk aandeel van het gezinsbudget moest worden aangewend voor het levensonderhoud en de opvoeding van de kinderen.

Het respectieve aandeel dat elke ouder betaalde om te voldoen aan het *obligatio*-aspect werd dan ook door de rechter vastgesteld zonder te beschikken over abstracte, gebaremiseerde tarieven. Dit gaf vaak aanleiding tot aanzienlijke frustratie omwille van weinig consequente, voorspelbare of transparante rechtspraak met substantiële verschillen tussen (en zelfs binnen) de gerechtelijke arrondissementen en rechtsonzekerheid tot gevolg.

Een wetwijziging drong zich bijgevolg reeds enige tijd op en is er nu na een tweetal jaren parlementair getouwtrek ook gekomen. Of deze wet alle problemen, gevoeligheden en percepties oplost lijkt twijfelachtig: op bepaalde vlakken is de wet een vooruitgang, maar absolute waarborgen voor uniformiteit en voorzienbaarheid ontbreken.

Oorspronkelijk bestonden er twee wetsvoorstellen¹ die beide een zekere objectivering van de berekening van de onderhoudsbijdragen voorstelden. Geïnspireerd door de «methode-Renard» werden daarbij als uitgangspunten de theoretische kost van een kind, de reële of directe kost, de proportionaliteit in de bijdrage van iedere ouder, de kinderbijslag en de factor verblijf of opvang genomen. Aldus werd een berekeningswijze voorgesteld die, door toepassing van een bij K.B. te bepalen evenredigheidscoëfficiënt, een proportioneel deel van de inkomsten van de ouders aan het onderhoud van de kinderen moest opleveren. Deze methode zou evenwel niet meer dan een werkmiddel zijn ten behoeve van de magistraat - een soort richtsnoer die hij in alle vrijheid geval per geval zou kunnen aanpassen.

De uiteindelijke wet is, vergeleken met de voormelde ontwerpen, aanzienlijk gemilderd, in die zin dat de berekeningsmethode werd herleid tot inschrijving van een aantal objectieve parameters die de magistraten moeten afdrukken teneinde tot een duidelijkere motivering van het opgelegde bedrag van de onderhoudsbijdrage te komen. Dit zou moeten leiden tot een betere aanvaarding van de beslissing en tot een vlottere betaling door de onderhoudsplichtige.

Daarnaast tracht de nieuwe wet nog aan een aantal pijnpunten te verhelpen en worden een aantal met de onderhoudsproblematiek verwante thema's, die eerder al in de aan wetsvoorstel DOC 52 0899/001 toegevoegde wetsvoorstellen aan bod kwamen, overgenomen.

Zo worden de rechten van de onderhoudsgerechtigden door hen een ontvangstmachtiging toe te staan bijkomend beveiligd, worden de 'buitengewone kosten' voortaan wettelijk omschreven, wordt voorzien in de wettelijke invoering van de kindrekening en wordt betere informatievoorziening omtrent de Dienst voor Alimentatievoorzieningen opgelegd.

Dit alles maakt dat de nieuwe wet ter *objectivering van de onderhoudsgelden* - die op zich een alles behalve objectieve materie tracht te regelen - een samenvoeging van knelpunten is geworden dat tot een grotere rechtszekerheid in alimentatiegeschillen zou moeten leiden.

De OVB is steeds tegen een louter mathematische benadering van de begroting van onderhoudsbijdragen gekant. Daarom is de OVB tevreden dat de oorspronkelijk beoogde strikte en abstracte mathematische berekeningsmethode geen wet is geworden. De OVB zal de toepassing van de wet nauwgezet opvolgen omdat het niet zeker is of de door de wetgever aangeboden parameters waaraan de rechter zijn motivering moet vastknopen tot een grotere uniformiteit zullen leiden nu de concrete invulling net zoals voorheen op strikt persoonlijke en dus niet-uniforme wijze zal kunnen gebeuren.

Onderstaande tabel lijst de oude bepalingen naast de nieuwe op en aansluitend worden de verschillende onderdelen van de wet toegelicht.

¹ Parl.St. Kamer 2007-08, nr. 295/001 d.d. 30 oktober 2007; zie reeds Parl.St. Kamer 2003-04, nr. 1101/001 d.d. 5 mei 2004.
Parl.St. Kamer 2007-08, nr. 899/001 d.d. 28 februari 2008.

2. Gecoördineerde tekst met vergelijking tussen de oude en de nieuwe wetsbepalingen

Oude artikels Burgerlijk Wetboek	Nieuwe artikels Burgerlijk Wetboek
<p>Art. 203. § 1. De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen. Indien de opleiding niet voltooid is, loopt de verplichting door na de meerderjarigheid van het kind.</p> <p>§ 2. De langstlevende echtgenoot is gehouden tot de verplichting gesteld in paragraaf 1 ten aanzien van de kinderen van de vooroverleden echtgenoot van wie hij niet de vader of de moeder is, binnen de grenzen van hetgeen hij heeft verkregen uit de nalatenschap van de vooroverledene en van de voordelen die deze hem mocht hebben verleend bij huwelijkscontract, door schenking of bij testament.</p>	<p>Art. 203. § 1. De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing van hun kinderen. Indien de opleiding niet voltooid is, loopt de verplichting door na de meerderjarigheid van het kind.</p> <p>§ 2. Met middelen wordt onder andere bedoeld alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten van de ouders, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen.</p> <p>§ 3. De langstlevende echtgenoot is gehouden tot de verplichting gesteld in paragraaf 1 ten aanzien van de kinderen van de vooroverleden echtgenoot van wie hij niet de vader of de moeder is, binnen de grenzen van hetgeen hij heeft verkregen uit de nalatenschap van de vooroverledene en van de voordelen die deze hem mocht hebben verleend bij huwelijkscontract, door schenking of bij testament.</p>
<p>Art. 203bis Onverminderd de rechten van het kind kan elk van de ouders van de andere ouder diens bijdrage vorderen in de kosten die voortvloeien uit artikel 203, § 1.</p>	<p>Art. 203bis. § 1. Elke ouder draagt bij in de kosten die voortvloeien uit de bij artikel 203, § 1, bepaalde verplichting, in verhouding tot zijn respectieve aandeel in de samengevoegde middelen.</p> <p>§ 2. Onverminderd de rechten van het kind, kan</p>

elk van de ouders van de andere ouder diens bijdrage vorderen in de kosten voortvloeiende uit artikel 203, § 1.

§ 3. De kosten omvatten de gewone kosten en de buitengewone kosten.

De gewone kosten zijn alle gebruikelijke kosten met betrekking tot het dagelijkse onderhoud van het kind.

Onder buitengewone kosten wordt verstaan de uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorzienbare uitgaven die voortvloeien uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en die het gebruikelijke budget voor het dagelijkse onderhoud van het kind dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen, overschrijden.

§ 4. Op vraag van één van de ouders kan de rechter de partijen verplichten een rekening te openen bij een door de Commissie voor het Bank, Financie- en Assurantiewezen op grond van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen vergunde instelling, die bestemd wordt tot de betaling van de bijdragen vastgesteld op grond van artikel 203, § 1.

In dat geval bepaalt de rechter minstens:

1° de bijdrage van elk der ouders in de kosten bedoeld in artikel 203, § 1, alsook de sociale voordelen die aan het kind toekomen die op deze rekening gestort dienen te worden;

2° het maandelijks tijdstip waarop deze bijdragen en sociale voordelen gestort dienen te worden;

3° de wijze waarop over de op deze rekening gestorte sommen kan worden beschikt;

4° de kosten die betaald worden met deze gelden;

5° de organisatie van het toezicht op de uitgaven;

6° de manier waarop tekorten aangevuld zullen worden;

7° de bestemming van de overschotten die op deze rekening gestort worden.

Stortingen van bijdragen gedaan ter uitvoering

	<p>van dit artikel, worden beschouwd als betalingen van onderhoudsbijdragen in het kader van de in artikel 203, § 1, gedefinieerde onderhoudsverplichting.</p>
<p>Art. 203ter Indien de schuldenaar een van de verplichtingen opgelegd bij de artikelen 203, 203bis, 205, 207, 303 of 336 van dit Wetboek of de krachtens artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek aangegane verbintenis niet nakomt, kan de schuldeiser, onverminderd het recht van derden, zich doen machtigen om, met uitsluiting van voornoemde schuldenaar, onder de voorwaarden en binnen de grenzen door het vonnis gesteld, de inkomsten van deze laatste of iedere andere hem door een derde verschuldigde geldsom te ontvangen. De rechtspleging en de bevoegdheden van de rechter worden geregeld volgens de artikelen 1253bis tot 1253quinquies van het Gerechtelijk Wetboek. Het vonnis kan worden tegengeworpen aan alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars, na kennisgeving door de griffier op verzoek van de eiser. Wanneer het vonnis ophoudt gevolg te hebben, geeft de griffier daarvan bericht aan de derden-schuldenaars. De griffier vermeldt in zijn kennisgeving wat de derde-schuldenaar moet betalen of ophouden te betalen.</p>	<p>Artikel 203ter Indien de schuldenaar een van de verplichtingen opgelegd bij de artikelen 203, 203bis, 205, 207, 336 of 353-14, van dit Wetboek of de krachtens artikel 1288, eerste lid, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek of de krachtens een notariële of gehomologeerde overeenkomst tussen partijen aangegane verbintenis niet nakomt, kan de schuldeiser, onverminderd het recht van derden, zich voor de vaststelling van het bedrag van de uitkering en voor de tenuitvoerlegging van het vonnis doen machtigen om, met uitsluiting van voornoemde schuldenaar, onder de voorwaarden en binnen de grenzen door het vonnis gesteld, de inkomsten van deze laatste of iedere andere hem door een derde verschuldigde geldsom te ontvangen. In alle geval staat de rechter de machtiging toe indien de onderhoudsplichtige zich gedurende twee, al dan niet opeenvolgende, termijnen in de loop van twaalf maanden die aan het indienen van het verzoekschrift voorafgaan, geheel of ten dele onttrokken heeft aan zijn verplichting tot betaling van levensonderhoud uitgezonderd ingeval de rechter anders oordeelt, wegens uitzonderlijke omstandigheden eigen aan de zaak. De rechtspleging en de bevoegdheden van de rechter worden geregeld volgens de artikelen 1253ter tot 1253quinquies van het Gerechtelijk Wetboek. Het vonnis kan worden tegengeworpen aan alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars, na kennisgeving door de griffier bij gerechtsbrief op verzoek van de eiser. Wanneer het vonnis ophoudt gevolg te hebben, geeft de griffier daarvan bericht aan de derden-schuldenaars bij gerechtsbrief. De griffier vermeldt in zijn kennisgeving wat de derde schuldenaar moet betalen of ophouden te betalen.</p>

	<p>Art. 203^{quater}. § 1. De krachtens artikel 203, § 1, bepaalde onderhoudsbijdrage, vastgesteld hetzij bij vonnis overeenkomstig artikel 1321 van het Gerechtelijk Wetboek, hetzij bij overeenkomst, wordt van rechtswege aangepast aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen.</p> <p>Deze basisbijdrage is gebonden aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand die voorafgaat aan de maand waarin het vonnis dat de bijdrage van elk van de ouders bepaalt, wordt uitgesproken, tenzij de rechter er anders over beslist. Om de twaalf maanden wordt het bedrag van de bijdrage van rechtswege aangepast in verhouding tot de verhoging of de verlaging van het indexcijfer van de consumptieprijzen van de overeenstemmende maand.</p> <p>Deze aanpassing wordt op de bijdrage toegepast vanaf de vervalddag die volgt op de bekendmaking in het <i>Belgisch Staatsblad</i> van het in aanmerking te nemen nieuwe indexcijfer.</p> <p>De rechter kan nochtans een andere formule toepassen voor de aanpassing van de onderhoudsbijdrage. De partijen kunnen eveneens bij overeenkomst afwijken van deze aanpassingsformule.</p> <p>§ 2. In het belang van het kind, kan de rechter op vraag van één van de partijen beslissen dat de onderhoudsbijdrage van rechtswege verhoogd wordt in de door hem bepaalde omstandigheden.</p>
<p>Art. 301 § 12. De rechtbank die een uitspraak doet inzake een uitkering tot levensonderhoud mag ambtshalve de voorlopige uitvoering van de beslissing bevelen.</p>	<p>Artikel 301, § 12 <i>wordt opgeheven.</i></p>
<p>Art. 336 Het kind wiens afstamming van vaderszijde niet vaststaat, kan van degene die gedurende het wettelijke tijdvak van de verwekking met zijn moeder gemeenschap heeft gehad, een uitkering tot levensonderhoud, opvoeding en passende</p>	<p>Art. 336. Het kind wiens afstamming van vaderszijde niet vaststaat, kan van degene die gedurende het wettelijke tijdvak van de verwekking met zijn moeder gemeenschap heeft gehad, een onderhoudsbijdrage vorderen op grond van</p>

<p>opleiding vorderen. Indien de opleiding niet voltooid is, loopt de verplichting tot na de meerderjarigheid van het kind.</p>	<p>artikel 203, § 1.</p>
<p>Art.339 Het bedrag van de uitkering wordt bepaald met inachtneming van de behoeften van het kind en de inkomsten, mogelijkheden en maatschappelijke toestand van de uitkeringsplichtige en van de moeder. De uitkering kan worden gewijzigd overeenkomstig artikel 209.</p>	<p>Art. 339. De artikelen 203, 203bis en 203quater zijn van overeenkomstige toepassing.</p>
<p>Art. 353-14 De adoptant of de adoptanten zijn levensonderhoud verschuldigd aan de geadopteerde en aan diens afstammelingen indien zij behoeftig zijn. [Artikel 203 is van overeenkomstige toepassing.] De geadopteerde en zijn afstammelingen zijn levensonderhoud verschuldigd aan de adoptant of aan de adoptanten, indien zij behoeftig zijn. Indien de geadopteerde zonder afstammelingen sterft, is zijn nalatenschap levensonderhoud verschuldigd aan de adoptant of aan de adoptanten ingeval deze personen ten tijde van het overlijden behoeftig zijn. Artikel 205bis, §§ 3 tot 5, is van toepassing op deze verplichting tot levensonderhoud. De verplichting tot uitkering van levensonderhoud blijft bestaan tussen de geadopteerde en zijn ouders. Deze laatsten zijn aan de geadopteerde evenwel alleen levensonderhoud verplicht indien hij dit niet kan verkrijgen van de adoptant of adoptanten. Ingeval een persoon het kind of het adoptief kind van zijn echtgenoot of van de persoon met wie hij samenwoont, adopteert, zijn zowel de adoptant als zijn echtgenoot of de persoon met wie hij samenwoont hem overeenkomstig Artikel 203 levensonderhoud verschuldigd.]</p>	<p>Art. 353-14 De adoptant of de adoptanten zijn levensonderhoud verschuldigd aan de geadopteerde en aan diens afstammelingen indien zij behoeftig zijn. Artikel 203, 203bis en 203quater zijn van overeenkomstige toepassing. De geadopteerde en zijn afstammelingen zijn levensonderhoud verschuldigd aan de adoptant of aan de adoptanten, indien zij behoeftig zijn. Indien de geadopteerde zonder afstammelingen sterft, is zijn nalatenschap levensonderhoud verschuldigd aan de adoptant of aan de adoptanten ingeval deze personen ten tijde van het overlijden behoeftig zijn. Artikel 205bis, §§ 3 tot 5, is van toepassing op deze verplichting tot levensonderhoud. De verplichting tot uitkering van levensonderhoud blijft bestaan tussen de geadopteerde en zijn ouders. Deze laatsten zijn aan de geadopteerde evenwel alleen levensonderhoud verplicht indien hij dit niet kan verkrijgen van de adoptant of adoptanten. Ingeval een persoon het kind of het adoptief kind van zijn echtgenoot of van de persoon met wie hij samenwoont, adopteert, zijn zowel de adoptant als zijn echtgenoot of de persoon met wie hij samenwoont hem overeenkomstig Artikel 203 levensonderhoud verschuldigd. Artikel 203bis en 203quater zijn van overeenkomstige toepassing.</p>
<p>Oude artikels Gerechtelijk Wetboek</p>	<p>Nieuwe artikels Gerechtelijk Wetboek</p>

<p>Art. 626</p> <p>De vorderingen betreffende de uitkeringen tot onderhoud, bedoeld in artikel 591, 7°, kunnen worden gebracht voor de rechter van de woonplaats van de eiser.</p>	<p>Art. 626</p> <p>De vorderingen betreffende de uitkeringen tot onderhoud, bedoeld in artikel 591, 7°, kunnen worden gebracht voor de rechter van de woonplaats van de eiser, de vorderingen strekkende tot de verlaging of de opheffing van deze uitkeringen uitgezonderd.</p>
<p>Art. 1253quater</p> <p>Wanneer de vorderingen gegrond zijn op de artikelen 214, 215, 216, 221, 223, 1420, 1421, 1426, 1442, 1463 en 1469 van het Burgerlijk Wetboek: a) doet de rechter de partijen oproepen in raadkamer en poogt ze te verzoenen;</p> <p>b) wordt de beschikking gewezen binnen 15 dagen na de indiening van het verzoek; de griffier geeft ervan kennis aan beide echtgenoten;</p> <p>c) kan, indien de beschikking bij verstek is gewezen, de partij die niet verschenen is, binnen een maand na de kennisgeving verzet doen bij verzoekschrift ingediend ter griffie van de rechtbank;</p> <p>d) is de beschikking vatbaar voor hoger beroep ongeacht het bedrag van de eis: hoger beroep wordt ingesteld binnen een maand na de kennisgeving;</p> <p>e) kan elk der echtgenoten te allen tijde in dezelfde vorm wijziging of intrekking vorderen van de beschikking of het arrest.</p>	<p>Art. 1253quater</p> <p>Wanneer de vorderingen gegrond zijn op de artikelen 214, 215, 216, 221, 223, 1420, 1421, 1426, 1442, 1463 en 1469 van het Burgerlijk Wetboek: a) doet de rechter de partijen oproepen in raadkamer en poogt ze te verzoenen;</p> <p>b) wordt de beschikking gewezen binnen 15 dagen na de indiening van het verzoek; de griffier geeft ervan kennis aan beide echtgenoten bij gerechtsbrief</p> <p>c) kan, indien de beschikking bij verstek is gewezen, de partij die niet verschenen is, binnen een maand na de kennisgeving bij gerechtsbrief verzet doen bij verzoekschrift ingediend ter griffie van de rechtbank;</p> <p>d) is de beschikking vatbaar voor hoger beroep ongeacht het bedrag van de eis: hoger beroep wordt ingesteld binnen een maand na de kennisgeving bij gerechtsbrief;</p> <p>e) kan elk der echtgenoten te allen tijde in dezelfde vorm wijziging of intrekking vorderen van de beschikking of het arrest.</p>
<p>Art. 1280</p> <p>De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt, rechtsprekend in kort geding, neemt, in iedere stand van het geding tot de ontbinding van het huwelijk op verzoek van de partijen of van een van de partijen of van de procureur des Konings], kennis van de voorlopige maatregelen die betrekking hebben op de persoon, op het levensonderhoud en op de goederen, zowel van de partijen als van de kinderen.</p> <p>De rechter houdt, in voorkomend geval, rekening met de meningen van de kinderen die werden geuit op de wijze bepaald bij artikel 931, derde tot zevende lid.</p>	<p>Art. 1280</p> <p>De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt, rechtsprekend in kort geding, neemt, in iedere stand van het geding tot de ontbinding van het huwelijk op verzoek van de partijen of van een van de partijen of van de procureur des Konings, kennis van de voorlopige maatregelen die betrekking hebben op de persoon, op het levensonderhoud en op de goederen, zowel van de partijen als van de kinderen.</p> <p>De rechter houdt, in voorkomend geval, rekening met de meningen van de kinderen die werden geuit op de wijze bepaald bij artikel 931, derde tot zevende lid.</p>

De procureur des Konings kan, door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en stoffelijke toestand van de kinderen inwinnen.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan de procureur des Konings verzoeken de in vorig lid bedoelde informatie te verrichten.

Van de informatie wordt in alle gevallen aan partijen kennis gegeven.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan gebruik maken van dezelfde bevoegdheden als bij artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek aan de vrederechter zijn toegekend. In dit geval kan zijn beschikking ingeroepen worden tegen alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars, nadat zij hun, op verzoek van een van de partijen, door een gerechtsdeurwaarder zal zijn betekend. Wanneer zij ophoudt haar gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldenaars op dezelfde wijze daarvan bericht ten verzoeken van de meest gereede partij.

Indien een echtgenoot zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, zal de echtgenoot die het slachtoffer is, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot toegewezen krijgen van de echtelijke verblijfplaats indien hij daarom verzoekt.

De artikelen 1253sexies, § 1, 1253septies, eerste lid, en 1253octies zijn van toepassing wanneer verbod is gevorderd of uitgevaardigd om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of met hypotheek te bezwaren; artikel 224 van het Burgerlijk Wetboek is mede van toepassing.

De zaak blijft tot de ontbinding van het huwelijk, tijdens de hele echtscheidingsprocedure, aanhangig bij de voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter

De procureur des Konings kan, door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en stoffelijke toestand van de kinderen inwinnen.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan de procureur des Konings verzoeken de in vorig lid bedoelde informatie te verrichten.

Van de informatie wordt in alle gevallen aan partijen kennis gegeven.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan gebruik maken van dezelfde bevoegdheden als bij artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek aan de vrederechter zijn toegekend. **In dit geval kan zijn beschikking ingeroepen worden tegen alle tegenwoordige of toekomstige derdenschuldenaars na kennisgeving door de griffier bij gerechtsbrief op verzoek van de eiser. Wanneer de beschikking ophoudt haar gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldenaars daarvan bericht door de griffier bij gerechtsbrief. De griffier vermeldt in zijn kennisgeving wat de derde-schuldenaar moet betalen of ophouden te betalen.**

Indien een echtgenoot zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, zal de echtgenoot die het slachtoffer is, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot toegewezen krijgen van de echtelijke verblijfplaats indien hij daarom verzoekt.

De artikelen 1253sexies, § 1, 1253septies, eerste lid, en 1253octies zijn van toepassing wanneer verbod is gevorderd of uitgevaardigd om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of met hypotheek te bezwaren; artikel 224 van het Burgerlijk Wetboek is mede van toepassing.

De zaak blijft tot de ontbinding van het huwelijk, tijdens de hele echtscheidingsprocedure, aanhangig bij de voorzitter van de rechtbank of

<p>waarneemt. Onverminderd een nieuwe dagvaarding of een vrijwillige verschijning der partijen, kan de zaak binnen 15 dagen voor de rechter worden gebracht doordat één van de partijen haar conclusies op de griffie neerlegt.</p>	<p>de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt. Onverminderd een nieuwe dagvaarding of een vrijwillige verschijning der partijen, kan de zaak binnen 15 dagen voor de rechter worden gebracht doordat één van de partijen haar conclusies op de griffie neerlegt.</p>
<p>Art. 1320 De vorderingen tot toekenning, verhoging, verlaging of afschaffing van de uitkering tot levensonderhoud kunnen worden ingesteld bij een verzoekschrift, dat de eiser persoonlijk of door zijn advocaat aan de rechter moet aanbieden.</p>	<p>Art. 1320 De vorderingen tot toekenning, verhoging, verlaging of afschaffing van de uitkering tot levensonderhoud kunnen worden ingesteld bij verzoekschrift op tegenspraak, overeenkomstig de artikelen 1034<i>bis</i> tot 1034<i>sexies</i>.</p>
<p>Art. 1321 Tenzij het verzoek kennelijk ongegrond is, bepaalt de rechter een zitting, waartoe de griffier de verweerder binnen de gewone termijn van dagvaarding bij gerechtsbrief oproept. De oproeping vermeldt de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats van de eiser, het onderwerp en het bedrag van de vordering.</p>	<p>Art. 1321. § 1. Behoudens akkoord van de partijen over het bedrag van de onderhoudsbijdrage in het belang van het kind, vermeldt elke rechterlijke beslissing die de onderhoudsbijdrage vaststelt op grond van artikel 203, § 1, van het Burgerlijk Wetboek volgende elementen: 1° de aard en het bedrag van de middelen van elk van de ouders door de rechter in acht genomen op grond van artikel 203, § 2, van het Burgerlijk Wetboek; 2° de gewone kosten waaruit het budget voor het kind is samengesteld alsook de manier waarop deze begroot zijn; 3° de aard van de buitengewone kosten die in acht genomen kunnen worden, het deel van deze kosten dat elk van de ouders voor zijn rekening dient te nemen alsook de modaliteiten voor de aanwending van deze kosten; 4° de verblijfsregeling van het kind en de bijdrage in natura van elk van de ouders in het levensonderhoud van het kind tengevolge van deze verblijfsregeling; 5° het bedrag van de kinderbijslag en van de sociale en fiscale voordelen van alle aard die elk van de ouders voor het kind ontvangt; 6° de inkomsten die elk van de ouders in voorkomend geval ontvangt uit het genot van de goederen van het kind; 7° het aandeel van elk van de ouders in de tenlasteneming van de kosten voortvloeiende uit</p>

	<p>artikel 203, § 1, van het Burgerlijk Wetboek en de daarop eventueel vastgestelde onderhoudsbijdrage, evenals de modaliteiten voor de aanpassing ervan op grond van artikel 203^{quater} van het Burgerlijk Wetboek;</p> <p>8° de bijzondere omstandigheden van de zaak die in acht genomen zijn.</p> <p>§ 2. De rechter verduidelijkt:</p> <p>1° op welke manier hij de in § 1 bedoelde elementen in acht genomen heeft;</p> <p>2° bij een met bijzondere redenen omkleed vonnis, op welke manier hij de onderhoudsbijdrage en de modaliteiten voor de aanpassing ervan overeenkomstig artikel 203^{quater}, § 2, van het Burgerlijk Wetboek heeft bepaald, ingeval hij afwijkt van de in artikel 1322, § 3, voorziene berekeningswijze.</p> <p>§ 3. Het vonnis vermeldt de gegevens van de Dienst voor alimentatievorderingen, opgericht bij de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën, en wijst op diens opdracht betreffende het toekennen van voorschotten op onderhoudsbijdragen en de invordering van verschuldigde onderhoudsbijdragen.</p>
<p>Art. 1322 Voor het overige zijn de regels betreffende het geding van toepassing.</p>	<p>Art. 1322.</p> <p>§ 1. Er wordt een commissie voor onderhoudsbijdragen opgericht die aanbevelingen opstelt voor de begroting van de kosten voortvloeiende uit artikel 203, § 1, van het Burgerlijk Wetboek en de vaststelling van de bijdrage van elk van de ouders overeenkomstig artikel 203bis van het Burgerlijk Wetboek. Zij evalueert jaarlijks deze aanbevelingen en bezorgt een advies aan de minister van Justitie en de minister bevoegd voor de Gezinnen, vóór de 31ste januari van het jaar volgend op het voorbije burgerlijke jaar. De bevoegde minister voor de Gezinnen legt dit advies neer in de federale wetgevende Kamers, aangevuld met de bemerkingsen van de in het voorgaande lid genoemde ministers.</p> <p>§ 2. De Koning bepaalt de samenstelling en de werking van de commissie die uit een gelijk aantal leden van elk geslacht bestaat.</p>

	<p>Hij verzoekt elk deelgebied dat betrokken is bij gezinszaken, deel te nemen aan de werkzaamheden van die commissie.</p> <p>§ 3. De Koning kan een berekeningswijze opstellen om de toepassing van de in § 1 bedoelde aanbevelingen te vergemakkelijken.</p>
	<p>Art. 1322 /1</p> <p>De beslissing die uitspraak doet over een uitkering tot onderhoud is van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad, tenzij de rechter hierover anders beslist op vraag van een van de partijen.</p>
	<p>Overgangsbepaling</p> <p>Deze wet is van toepassing op elke nieuwe vordering ingeleid na de in werkingtreding ervan overeenkomstig artikel 18, eerste lid, alsook op elk verzoek tot de machtiging bepaald in artikel 203ter van het Burgerlijk Wetboek ingeleid na de inwerkingtreding ervan zelfs al is het vonnis waarop het verzoek tot machtiging is gesteund, uitgesproken vóór de inwerkingtreding van deze wet zoals bedoeld in artikel 18, eerste lid. De oude wet blijft evenwel van toepassing op elke procedure ingeleid vóór de inwerkingtreding van deze wet zoals bedoeld in artikel 18, eerste lid, en op elke beslissing die op dat moment geen kracht van gewijsde heeft gekregen.</p> <p>In afwijking van het vorige lid, wordt een vordering tot wijziging van een onderhoudsbijdrage die vóór de inwerkingtreding van deze wet zoals bedoeld in artikel 18, eerste lid vastgesteld werd, beschouwd als een nieuwe vordering, wanneer nieuwe omstandigheden buiten de wil van de partijen hun toestand of die van de kinderen ingrijpend wijzigen.</p>
	<p>Inwerkingtreding</p> <p>Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de vierde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.</p> <p>In afwijking van het eerste lid, treedt artikel</p>

	1321,§ 2, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 14, in werking twee maanden na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de berekeningswijze bepaald in artikel 1322 van het Gerechtelijk Wetboek zoals gewijzigd bij artikel 15.
--	--

3. Bespreking belangrijkste wijzigingen

3.1. Omschrijving van de ‘middelen’ van de onderhoudsplichtigen

Tot nu toe bestond geen eenduidigheid over wat verstaan moet worden onder de «middelen» van elk der ouders die de vertrekbasis moet zijn voor de proportionele berekening van hun respectieve aandeel in de verschuldigde onderhoudsbijdrage.

In art. 203 B.W. wordt voortaan een paragraaf 2 opgenomen waarin ‘de middelen’, zoals bedoeld in de eerste paragraaf, omschreven worden. Hier wordt een ruime omschrijving voorzien die alle beschikbare middelen van de ouders omvat. Zoals verder in het nieuwe art. 1321 Ger.W. bepaald, zal de rechter in zijn beslissing melding moeten maken van de aard en het bedrag van de middelen van elk van de ouders.

De voorbereidende werken² tonen aan dat de rechter dus niet enkel inkomsten zoals aangegeven in de inkomstenbelasting in rekening zal brengen maar ook de inkomsten die niet zijn aangegeven, de activa of het gebruik van luxegoederen die eigendom zijn van een vennootschap, de vervangingsinkomsten, de inkomsten uit beleggingen, huurinkomsten, maaltijdcheques, bedrijfswagen, en niet-financiële voordelen zoals de taak die één van de ouders op zich neemt om het kind naar school en naar de buitenschoolse activiteiten te brengen, om alle administratieve of medische zaken op zich te nemen, om de kinderen een bezigheid te geven tijdens de verlopen en schoolvakanties (leerkracht), enz.

De rechter kan, behoudens tegenbewijs, ook voortgaan op tekenen en indiciën waaruit een hogere graad van gegoedheid blijkt dan uit de aangegeven inkomsten en kan rekening houden met gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens gesteund op de gegevens van het dossier. Aldus heeft de wetgever de criteria die door de jaren heen door de rechters werden ontwikkeld, overgenomen.

De rechter kan tevens een beroep doen op de verplichting tot loyale medewerking in het kader van de bewijsvoering of zelfs het openbaar ministerie vragen om inlichtingen hierover in te winnen.

Gelet op het feit dat de opsomming niet beperkend is bepaald, zal de rechter ook de mogelijkheden van beide ouders om (hogere) inkomsten te verwerven in aanmerking kunnen nemen, alsook niet-samendrukbare kosten, bijvoorbeeld een hypothecaire leninglast of te betalen huur, de onderhoudslasten voor een kind uit een andere verbintenis, of eventuele medische kosten van een ouder, in mindering kunnen brengen. De rechter zal ook rekening kunnen houden met de financiële draagkracht van de ouder die vrijwillig stopt met werken om zo te ontkomen aan een veroordeling tot betaling van een onderhoudsbijdrage.

² Parl. St. Kamer, nr. 52-0899/2, 8-9

3.2. Motivering berekening

Art. 1321 Ger.W. werd gewijzigd door de invoering van een gedetailleerde opsomming van elementen die in de motivering van de rechter aan bod moeten komen wanneer hij de onderhoudsbijdrage vaststelt. Het gaat hier dus om die objectieve parameters die de rechter in zijn beslissing zal moeten inschrijven zodat de partijen zijn uitspraak veel beter zouden moeten kunnen duiden. Hierdoor beoogt de wetgever dat de vergelijking van uitspraken (in dezelfde of in verschillende zaken) transparanter wordt zodat beter verstaan wordt waarom uitspraken inzake onderhoudsgelden niet per definitie gelijkkluidend zijn.

Elke rechterlijke beslissing die de onderhoudsbijdrage vaststelt op grond van art. 203 §1 B.W., moet voortaan volgende elementen vermelden:

- 1° **de aard en het bedrag van de middelen van elk van de ouders door de rechter in acht genomen** op grond van artikel 203, § 2, van het Burgerlijk Wetboek;
- 2° **de gewone kosten waaruit het budget voor het kind is samengesteld** alsook de manier waarop deze begroot zijn;
- 3° de aard van de **buitengewone kosten** die in acht genomen kunnen worden, het deel van deze kosten dat elk van de ouders voor zijn rekening dient te nemen alsook de modaliteiten voor de aanwending van deze kosten;
- 4° de **verblijfsregeling** van het kind en de bijdrage in natura van elk van de ouders in het levensonderhoud van het kind tengevolge van deze verblijfsregeling;
- 5° het **bedrag van de kinderbijslag en van de sociale en fiscale voordelen van alle aard** die elk van de ouders voor het kind ontvangt;
- 6° **de inkomsten die elk van de ouders in voorkomend geval ontvangt uit het genot van de goederen van het kind**;
- 7° het aandeel van elk van de ouders in de **tenlasteneming van de kosten voortvloeiende uit artikel 203, § 1**, van het Burgerlijk Wetboek en de daarop eventueel vastgestelde onderhoudsbijdrage, evenals de modaliteiten voor de aanpassing ervan op grond van artikel 203quater van het Burgerlijk Wetboek;
- 8° de **bijzondere omstandigheden** van de zaak die in acht genomen zijn.

De rechter moet tevens verduidelijken:

- 1° op welke manier hij de in § 1 bedoelde elementen in acht genomen heeft;
- 2° bij een met bijzondere redenen omkleed vonnis, op welke manier hij de onderhoudsbijdrage en de modaliteiten voor de aanpassing ervan overeenkomstig artikel 203quater, § 2, van het Burgerlijk Wetboek heeft bepaald, ingeval hij afwijkt van de in artikel 1322, § 3, voorziene berekeningswijze.

3.3. Omschrijving buitengewone kosten

Nieuw is eveneens de opgenomen omschrijving van het begrip ‘buitengewone kosten’ en de verduidelijking dat de kosten die vervat liggen in artikel 203, § 1, van het Burgerlijk Wetboek zowel de gewone als de buitengewone kosten omvatten.

Zonder afbreuk te doen aan de rechten die het kind heeft ter zake, kan ook een ouder de bijdrage vorderen van de andere ouder in deze gewone en buitengewone kosten.

Toepassing van de oude wetgeving had in de praktijk reeds geleid tot een opsplitsing tussen de gewone maandelijkse bijdrage voor de lopende uitgaven en de verdeling tussen ouders van buitengewone uitgaven.

De omschrijving wordt opgenomen in art. 203bis §3 B.W.. De gewone kosten zijn daarbij alle gebruikelijke kosten met betrekking tot het dagelijkse onderhoud van het kind.

Buitengewone kosten worden omschreven als de uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorzienbare uitgaven die voortvloeien uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en die het gebruikelijke budget voor het dagelijkse onderhoud van het kind dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen, overschrijden.

Een wettelijke definitie van gewone en buitengewone kosten moet voor alle partijen duidelijk(er) maken welke kosten er precies worden gedekt door het maandelijkse forfait en welke niet.

De buitengewone kosten komen voort uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en overschrijden het gebruikelijke budget voor het dagelijkse onderhoud van het kind.

Het gaat om kosten waarvan het onzeker is of ze zich zullen voordoen, die moeilijk op voorhand becijferbaar zijn waardoor een verrekening in de gewone onderhoudsbijdrage niet mogelijk is, en waarvan de frequentie van het zich voordoen van deze kost onregelmatig kan zijn. Ook de bijdrage in deze kosten dient proportioneel te zijn ten opzichte van het respectievelijke aandeel van elk der ouders in hun samengevoegde middelen.³

3.4. Kindrekening

Vanuit verschillende hoeken wordt zeer veel hoop gevestigd op de invoering van de kindrekening, zoals die door de nieuwe wet wordt voorzien. Op vraag van één van de ouders kan de rechter de partijen voortaan verplichten een rekening te openen bij een door de Commissie voor het Bank, Financie- en Assurantiewezen op grond van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen vergunde instelling, die bestemd wordt tot de betaling van de bijdragen vastgesteld op grond van artikel 203, § 1 B.W.

In dat geval bepaalt de rechter minstens:

- 1° de bijdrage van elk der ouders in de kosten bedoeld in artikel 203, § 1, alsook de sociale voordelen die aan het kind toekomen die op deze rekening gestort dienen te worden;
- 2° het maandelijks tijdstip waarop deze bijdragen en sociale voordelen gestort dienen te worden;
- 3° de wijze waar op over de op deze rekening gestorte sommen kan worden beschikt;
- 4° de kosten die betaald worden met deze gelden;

³ *Parl. St. Kamer*, nr. 52-0899/2, 10

- 5° de organisatie van het toezicht op de uitgaven;
- 6° de manier waarop tekorten aangevuld zullen worden;
- 7° de bestemming van de overschotten die op deze rekening gestort worden.

De rekening wordt in beginsel op naam van de ouders en niet op naam van hun kind geopend. Bovendien komen de op de kindrekening gestorte bedragen toe aan de ouders ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding van het kind. De gestorte sommen zijn niet vatbaar voor beslag door de schuldeisers van één der ouders onder voorbehoud van ontduiking van de rechten van derden, welk gegeven in een eerder stadium naar aanleiding van de beslissing die op basis van het voorgestelde artikel 203bis, § 4 van het Burgerlijk Wetboek wordt genomen.⁴

3.5. Ontvangstmachtiging

De toepassing van de ontvangstmachtiging zoals ze vandaag bestaat wordt verder uitgebreid door de nieuwe wet. Het oude artikel 203ter, eerste lid B.W. voorzag reeds in de mogelijkheid toepassing te vragen van een ontvangstmachtiging.

De rechter zal conform de nieuwe wetgeving voortaan in alle gevallen de machtiging toestaan indien de onderhoudsplichtige zich gedurende twee, al dan niet opeenvolgende, termijnen in de loop van twaalf maanden die aan het indienen van het verzoekschrift voorafgaan, geheel of ten dele onttrokken heeft aan zijn verplichting tot betaling van levensonderhoud uitgezonderd ingeval de rechter anders oordeelt, wegens uitzonderlijke omstandigheden eigen aan de zaak.

Naast de bestaande mogelijkheid voor de rechter om de onderhoudsgerechtigde te machtigen - indien de onderhoudsplichtige zijn verbintenissen niet nakomt -, wordt ook een verplichting tot machtiging ingevoerd wanneer de onderhoudsplichtige gedurende al dan niet twee opeenvolgende termijnen verzuimt te betalen. Er wordt gekozen voor het criterium van het niet-betalen gedurende twee maanden omdat dit criterium ook wordt gehanteerd bij het misdrijf van familieverlating.

Belangrijk is de specificatie dat het ter kennis brengen bij gerechtsbrief dient te gebeuren. Volgens de oude wetgeving bleek uit art. 1253quater b en d Ger.W. dat hoger beroep binnen de maand na kennisgeving door de griffier moest worden ingesteld. De situatie kon zich echter voordoen dat een partij de uitspraak toch nog liet betekenen en hoger beroep instelde binnen de maand na betekening, maar na meer dan een maand na kennisgeving. Het verval van het hoger beroep zal dan ambtshalve door de rechter in hoger beroep uitgesproken worden.

De kennisgeving per gerechtsbrief zal de kosten drukken, maar zal tevens toelaten de uitvoering te bespoedigen en volgt het voorbeeld van wat voor de derden-schuldenaars is bepaald.⁵

De Raad van State maakte in haar advies hierbij de opmerking dat het onontbeerlijk zou kunnen blijken om aan te geven dat de overdracht tegelijk de titel van de schuldvordering en het middel voor de vereenvoudigde tenuitvoerlegging ervan is, wat een regeling zou zijn voor alle betwistingen omtrent de juridische aard van de overdracht van bedragen (theorie van het mandaat versus uitvoerbare titel) en daardoor voor alle praktische problemen inzake tenuitvoerlegging die door die betwistingen rijzen. Het verschil tussen fixatie en tenuitvoerlegging is hierbij niet duidelijk.

⁴ *Parl. St. Kamer*, nr. 52-0899/5, 97

⁵ Zie Advies Raad van State; *Parl. St. Kamer* 0899/003, 11

3.6. Commissie voor onderhoudsbijdragen

Er wordt een commissie voor onderhoudsbijdragen opgericht die aanbevelingen opstelt voor de begroting van de kosten. Er werd voor dergelijke commissie gekozen naar analogie met de in Nederland gangbare regeling. In de voorbereidende werken wordt aangegeven dat de subcommissie ervoor koos de samenstelling van die commissie niet vooraf te bepalen. Er zullen wellicht magistraten van de jeugdrechtbank zitting in hebben, alsook advocaten of externe belanghebbenden (bijvoorbeeld de verenigingen die de gezinnen vertegenwoordigen). Die commissie heeft tot taak de aangelegenheid van de onderhoudsbijdragen te volgen en aanbevelingen te formuleren die het de Koning mogelijk maken om, zo nodig, verder te gaan wat de invoering van een precieze berekeningsmethode betreft.

Deze berekeningsmethode, zoals aangegeven in art. 1322 par. 3, § 3 Ger.W. wordt bijgevolg aan de uitvoerende macht overgelaten en is eerder verdoken binnen deze wet opgenomen terwijl hier grote consequenties aan verbonden kunnen worden. De OVB zal dit bijzonder waakzaam opvolgen omdat hier gebeurlijk een ongeoorloofde delegatie naar de uitvoerende macht voorligt. Via een omweg zou hier aan de Koning toekomen een criterium voor de begroting van onderhoudsgelden dat enkel door de wetgever zou kunnen worden bepaald, aan te leveren. Het is rechtens niet verstaanbaar dat een commissie over de kosten en begrotingswijzen een advies kan aanleveren, dat (mede) op basis daarvan een begrotingsformule bij Koninklijk Besluit zou worden opgelegd en vervolgens de rechters zich voor de begroting van de onderhoudsbijdragen verplicht tot dat Koninklijk Besluit moeten richten (bv. omdat hun motiveringsverplichting in het licht van dat KB zal worden beoordeeld door rechters in graad van beroep of door het Hof van Cassatie) waardoor de hiërarchie der rechtsnormen wordt doorbroken.

Verder evalueert de commissie jaarlijks de aanbevelingen en bezorgt een advies aan de minister van Justitie en de minister bevoegd voor de Gezinnen, vóór de 31ste januari van het jaar volgend op het voorbije burgerlijke jaar. De bevoegde minister voor de Gezinnen legt dit advies neer in de federale wetgevende Kamers, aangevuld met de bemerkingen van de in het voorgaande lid genoemde ministers.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werking van de commissie, hij verzoekt elk deelgebied dat betrokken is bij gezinszaken, deel te nemen aan de werkzaamheid en van die commissie.

3.7. DAVO

De Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) werd opgericht om een oplossing te vinden voor het probleem van de niet-betaling van onderhoudsgeld aan kinderen en (ex-)partners en om hulp te bieden bij de uitvoering van gerechtelijke uitspraken.

Een recente peiling door DAVO uitgevoerd toont aan dat onderhoudsgerechtigden, die eventueel door DAVO kunnen geholpen worden, niet genoeg op de hoogte zijn van het bestaan van deze dienst. Anderzijds kennen onderhoudsplichtigen te weinig hun rechten en plichten.⁶ Tevens haalde DAVO recent vaak de pers omwille van de debettoestand ervan die in stijgende lijn gaat.

⁶ Persdossier: Stand van zaken Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) en aanbevelingen Platform Alimentatiefonds, september 2009

Om aan deze onbekendheid te verhelpen, werd in de nieuwe wet opgenomen dat het vonnis voortaan de gegevens van de Dienst voor alimentatievorderingen, opgericht bij de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën, moet vermelden en wijst op diens opdracht betreffende het toekennen van voorschotten op onderhoudsbijdragen en de invordering van verschuldigde onderhoudsbijdragen.

3.8. Territoriale bevoegdheid

De bevoegdheid *ratione loci* van alle alimentatievorderingen wordt geregeld. Art. 626 Ger. W. wordt aldus aangevuld:

De vorderingen betreffende de uitkeringen tot onderhoud, bedoeld in artikel 591, 7°, kunnen worden gebracht voor de rechter van de woonplaats van de eiser, de vorderingen strekkende tot de verlaging of de opheffing van deze uitkeringen uitgezonderd.

3.9. Koppeling aan consumptie-index van rechtswege en eventuele verhoging van rechtswege

De nieuwe wet regelt voortaan de indexaanpassing van rechtswege.

Art. 203quater. § 1 B.W. wordt ingevoegd: de krachtens artikel 203, § 1, bepaalde onderhoudsbijdrage, vastgesteld hetzij bij vonnis overeenkomstig artikel 1321 van het Gerechtelijk Wetboek, hetzij bij overeenkomst, wordt van rechtswege aangepast aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Deze basisbijdrage is gebonden aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand die voorafgaat aan de maand waarin het vonnis dat de bijdrage van elk van de ouders bepaalt, wordt uitgesproken, tenzij de rechter er anders over beslist. Om de twaalf maanden wordt het bedrag van de bijdrage van rechtswege aangepast in verhouding tot de verhoging of de verlaging van het indexcijfer van de consumptieprijzen van de overeenstemmende maand.

Deze aanpassing wordt op de bijdrage toegepast vanaf de vervalddag die volgt op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het in aanmerking te nemen nieuwe indexcijfer.

In de mate de wetgever ingrijpt in de overeenkomsten die partijen sloten is, in het licht van art. 1134 B.W., opmerkelijk. Dit betekent dat indien partijen om welke reden ook indexering van de bijdragen wensen uit te sluiten, zij dit uitdrukkelijk zullen moeten bepalen. Zoniet zal de bijdrage automatisch vatbaar zijn voor indexatie. Vanzelfsprekend kunnen partijen de (wettelijk) verworven indexatie nog kunnen negeren door geen betaling van geïndexeerde, maar enkel van de nominale conventionele bedragen (de hoofdsommen) te eisen.

In de overgangsbepalingen van de wet is op dit punt niets geregeld. Dit lijkt er dan ook op te wijzen dat indexatie maar zal kunnen voor overeenkomsten die na de inwerkingtreding worden gesloten (naar analogie met de overgangsbepaling die stelt dat de nieuwe wet geldt voor de vorderingen die na de inwerkingtreding worden ingeleid).

Naast de indexering van rechtswege, geeft de wetegevr ook een rechtsgrond voor automatische verhogingen van de onderhoudsbijdragen indien bepaalde omstandigheden zich voordoen.

Art. 203quater. § 2 B.W. bepaalt dat in het belang van het kind, kan de rechter op vraag van één van de partijen kan beslissen dat de onderhoudsbijdrage van rechtswege verhoogd wordt in de door hem

bepaalde omstandigheden. De bedoeling is duidelijk: toekomstige geschillen kunnen worden vermeden door niet enkel de huidige toestand te regelen, maar ook de waarschijnlijke toekomstige toestand. Men kan daarbij denken aan de situatie van een kind dat overweegt hoger onderwijs te volgen en na het zesde middelbaar op kamers zal logeren en mogelijks een opleidingsrichting zal kiezen met behoorlijk kostelijke studie-uitrusting. Welnu, de rechter zal kunnen bepalen dat de onderhoudsbijdrage naar een hoger niveau zal worden getild indien de vooraf bepaalde omstandigheden (bv. daadwerkelijk bij een bepaalde onderwijsinstelling ingeschreven worden, of daadwerkelijk een bepaalde richting volgen) zich voltrekken. Omdat die aanpassing van rechtswege gebeurt, moeten partijen zich niet opnieuw tot de rechter wenden om wat ab initio voorzienbaar was, uit te klaren. Vanzelfsprekend zullen partijen nog altijd kunnen procederen over de vraag of de omstandigheden die in het vonnis waren bepaald wel verenigd zijn geraakt (de ene ouder beweert dat het kind die bepaalde richting volgt, terwijl de andere beweert dat dat niet (daadwerkelijk) het geval is).

3.10. Andere vorderingen

Het berekenen van de onderhoudsbijdragen wordt homogener gemaakt, ook naar andere vorderingen toe zoals bv. de verwekker en de adoptant.

Zo wordt art. 336 BW gewijzigd door te bepalen dat het kind waarvan de afstamming van vaderszijde niet vaststaat, van degene die gedurende het wettelijke tijdvak van de verwekking met zijn moeder gemeenschap heeft gehad, een onderhoudsbijdrage kan vorderen op grond van artikel 203, § 1 B.W.

Voor de adoptant stelt art. 353-14 B.W. voortaan dat artikel 203, 203*bis* en 203*quater* B.W. van overeenkomstige toepassing zijn voor de adoptant die levensonderhoud verschuldigd is aan de geadopteerde en aan diens afstammelingen indien zij behoeftig zijn.

3.11. Wijze van rechtsingang

Het verzoekschrift wordt de normale vorm van rechtsingang. De Orde tempert het enthousiasme. Niet in alle gevallen is het verzoekschrift een snelle, goedkope en rechtszekere vorm van gedinginleiding. In tegenstelling tot een dagvaarding levert een verzoekschrift daarenboven ook niet automatisch een nabije inleidingszitting op. De griffie die het verzoekschrift ontvangt zal (na overleg) met de rechter de inleidingszitting bepalen. In bepaalde arrondissementen verlopen ettelijke weken, zometmaanden tussen het ogenblik van indiening van het verzoekschrift en de daadwerkelijke inleidingszitting.

De Orde pleit er voor om uitdrukkelijk te bepalen dat de griffies er zorg voor dragen dat na indiening van een verzoekschrift en rekening houdende met de normale dagvaardingstermijnen, de zaak wordt opgeroepen voor de eerstvolgende zitting van de afdeling.

3.12. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de vierde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Dit is bijgevolg op 1 augustus 2010.

Artikel 1321,§ 2, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 14, treedt pas in werking twee maanden na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de berekeningswijze bepaald in artikel 1322 van het Gerechtelijk Wetboek zoals gewijzigd bij artikel 15.

Voor opmerkingen, vragen of verdere informatie kan u steeds terecht bij eef.stoop@advocaat.be ,
Juriste Studiedienst OVB

